

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СІМ'ЄЮ

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-педагогічна діяльність з сім'ями
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	4 / 7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Діяльність психологічної служби» є ознайомлення з основними дефініціями даної галузі знань, основними причинами та умовами роботи психолога в системі соціальних служб.</p> <p>Завдання викладання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none">- ознайомити з основними аспектами діяльності психологів в соціальній службі;- висвітлити основні форми соціально-психологічної роботи з різними категоріями населення;- ознайомити з основними психологічними аспектами соціальної роботи;- вирішувати соціально-психологічні завдання у практичній роботі системи соціальних служб. <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none">- функції та специфіку роботи психологів у системі соціальних служб;- індивідуальні особливості вразливих категорій клієнтів соціальних служб, поведінкові реакції, соціальні установки та інші особливості кожної категорії;- структуру діяльності суб'єктів соціальної роботи з населенням. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none">- визначати особливості роботи психолога з різними категоріями населення;- визначати індивідуальні особливості особистості клієнта, належність їх до різних вразливих категорій населення, яка потребує соціально-психологічної допомоги;- надавати фахову допомогу особам з ненормативним психічним розвитком.
<p>Компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Володіння навичками міжособистісної взаємодії.</p>

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-22. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати заходи адекватні ситуації в межах своїх повноважень.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності	аналізувати: сім'ю як відкриту соціальну систему; ознаки сім'ї; умови життєдіяльності сім'ї; чинники ризику функціонування сім'ї; - обґрунтовувати роль сім'ї у становленні особистості; - пояснювати соціальне виховання особистості як важлива умова запобігання виникнення складних життєвих обставин.	тести, питання для обговорення, укладання глосарію
2.	Зміст соціально-педагогічної діяльності. Поняття «Соціально-педагогічний супровід».	-розуміти зміст соціальної (соціально-педагогічної) роботи з сім'єю та особою, її мету та завдання; - знати види соціального супроводу, розуміти сутність понять	питання для обговорення

		«соціально-педагогічний супровід», його мета і завдання.	
3.	Характеристика процесу соціально-педагогічного супроводу.	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати етапи соціального (соціально-педагогічного) супроводу сім'ї; - знати ресурси соціально-педагогічного супроводу сім'ї; - розуміти та обґрунтовувати критерії і показники ефективності соціально-педагогічного супроводу сім'ї. 	питання для обговорення, тестові завдання,
4.	Соціально-педагогічний супровід сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.	<ul style="list-style-type: none"> - характеризувати види сімей з дітьми, які потребують соціально-педагогічної підтримки (самостійна робота); уміти: - аналізувати: показники ризику; рівні ризику; - характеризувати дитячі бездоглядність і безпритульність як наслідок дисфункційності сім'ї; - розробляти технології соціально-педагогічного супроводу (соціально-педагогічної підтримки) сімей з дітьми, які опинилися у СЖО та оцінка їх ефективності. 	питання для обговорення; робота з методиками
5.	Соціально-педагогічний супровід неповних сімей. Специфіка соціально-педагогічного супроводу батьківської сім'ї.	<ul style="list-style-type: none"> знати: - особливості функціонування батьківської сім'ї; - позиціонувати неповну сім'ю як об'єкт соціально-педагогічного супроводу; уміти: характеризувати батьківську сім'ю як вид неповних сімей; - аналізувати соціально-педагогічний супровід батьківської сім'ї: принципи, напрями, форми, методи та засоби; - обґрунтовувати зарубіжний досвід соціально-педагогічного супроводу батьківської сім'ї. 	питання для обговорення; ситуаційні завдання
6.	Соціально-педагогічний супровід сімей з дітьми з особливостями розвитку.	<ul style="list-style-type: none"> знати: - форми і методи соціально-педагогічного супроводу сімей з дітьми особливостями розвитку; - розуміти організацію соціально-педагогічної роботи з сім'ями з дітьми з особливостями розвитку; уміти: - обґрунтовувати специфіку життєдіяльності сімей з дітьми з особливостями розвитку. 	тестові завдання; практичні вправи з психокорекційних технік

7.	Особливості соціально-педагогічної роботи з сім'ями різного типу в закладах освіти.	уміти: - визначати причини дисфункцій сімейних відносин.; - організувати та проводити соціально-педагогічну роботу в закладах освіти	питання для обговорення; ситуаційні завдання;
8.	Особливості соціально-педагогічної роботи з сім'єю в різних соціальних інституціях.	знати: - шляхи партнерської взаємодії; уміти: - аналізувати науково-методичну літературу, електронні ресурси, в т.ч. офіційні сайти закладів та визначати соціальні інституції, в яких здійснюється соціально-педагогічна робота з сім'єю.	питання для обговорення; ситуаційні завдання;

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Тестування	25
Самостійна робота	20
Індивідуально-дослідницьке завдання	30
Залік	100
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські заняття		5				5							5					
Тестування					5										5			
Самостійна робота														5				

Контрольна робота																20		20
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		5			5	5						5	5	5	20	50	100	

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеєнко Т.Ф. Робота з сім'ями, які потребують професійної соціально-педагогічної підтримки. К., 2007. 84 с. 2. Аносова А. В. та ін. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб.: у 2-х част. Ч. II. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 348 с. 3. Бевз Г.М. Приймозна сім'я: соціально-психологічні виміри. Київ : «Слово», 2010. 214 с. 4. Зверєва І.Д. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах: Методичний посібник. К. : Держсоцслужба, 2006. 104 с. 5. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). К. : Університет «Україна», 2018. 302 с. 6. Іващенко К. В., Коцур І. В. Технології соціальної роботи за місцем проживання: навч. посібник. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с. 7. Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: посібник. Тернопіль: Астон, 2010. 304 с. 8. Капська А.Й., Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей і дітей : навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с. 9. Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч.І. Сучасні орієнтири та ключові технології. К.:ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. 10. Комарова Н.М., Пеша І.В. Методичні рекомендації для соціальних працівників, державних службовців щодо розвитку сімейних форм виховання. К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2006. 92 с. 11. Петрочко Ж. В. Сімейно орієнтований підхід у соціальній роботі. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2016. №. 1. С. 59-63. 12. Робота з сім'ями, які потребують професійної соціально-педагогічної підтримки. Тренінговий курс для спеціалістів соціальної сфери / За заг. ред. Т.Ф.Алексеєнко. К.: Основа-Принт, 2007. 128 с. 13. Толстоухова С. В., Яременко О.О., Вакуленко О. В. та ін. Технології роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді : Методичний посібник. К.: ДЦССМ, Державний ін.-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Тимків Лідія Степанівна
Контактна інформація викладача	+380667808036 lidija.tymkiv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Річкується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)

	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент має можливість отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно – Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач

Тимків Л.С.